

Вноситься

Кабінетом Міністрів України

В. ГРОЙСМАН

“ ”

2018 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

І. Внести зміни до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (Відомості Верховної Ради, 2014 р., № 34, ст.1173: із змінами, внесеними Законом України № 2481-VIII від 03.07.2018) такі зміни:

1) У статті 1:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання, що надається з використанням ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції шляхом надання переваг окремим суб'єктам господарювання або виробництву окремих товарів чи провадженню окремих видів діяльності, в тій мірі в якій це може впливати на торгівлю між Україною та державами-членами Європейського Союзу, всупереч положенням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);

2) економічна діяльність – діяльність, яка полягає у реалізації товарів на ринку;

3) заінтересовані особи – надавачі та отримувачі державної допомоги, суб'єкти господарювання, інші юридичні і фізичні особи, їх об'єднання, інтереси яких можуть зазнати впливу від надання державної допомоги;

4) індивідуальна державна допомога – захід державної допомоги, що надається визначеному суб'єкту/суб'єктам господарювання та здійснюється поза межами програми державної допомоги, а також окремі заходи державної допомоги, що здійснюються в межах програми державної допомоги, але підлягають повідомленню згідно з умовами такої програми та цим Законом;

5) місцеві ресурси – будь-які ресурси, незалежно від їх походження, за умови, що до моменту надання їх суб'єктам господарювання вони контролюються органами місцевого самоврядування;

б) моніторинг державної допомоги – збирання та проведення аналізу інформації про державну допомогу з метою здійснення контролю за дотриманням вимог цього Закону та рішень Уповноваженого органу з питань державної допомоги (далі - Уповноважений орган), визначеного цим Законом, а також підготовка та подання звітності про державну допомогу;

7) надавачі державної допомоги – органи державної влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю, а також юридичні особи, що діють від їх імені, уповноважені розпоряджатися ресурсами держави чи місцевими ресурсами і ініціюють та/або надають державну допомогу;

8) незабезпечена особа (працівник, який не може на рівних умовах конкурувати на ринку праці) – працездатна особа, щодо якої виконується одна з умов:

особа віком від 15 до 24 років або старша 50 років;

протягом шести місяців особа, яка не мала постійної оплачуваної роботи;

особа не має повної середньої, середньої спеціальної чи професійно-технічної освіти або здобула таку освіту не пізніше ніж два роки тому та раніше не мала оплачуваної постійної роботи;

одинок особа, яка проживає з однією чи більше особами, які перебувають на її утриманні;

особа працює в галузі чи має професію, в якій гендерна нерівність щонайменше на 25 відсотків перевищує середній рівень у всіх галузях економіки, та належить до гендерної групи, щодо якої існує така нерівність;

особа є представником етнічної меншості та потребує розвитку мовних навичок, професійного навчання і досвіду роботи за профілем з метою набуття перспектив отримання постійної зайнятості;

внутрішньо переміщені особи;

учасники бойових дій;

особа звільнена після відбуття покарання або примусового лікування.

9) незаконна державна допомога – нова державна допомога, надана до прийняття Уповноваженим органом рішення, крім державної допомоги для окремих цілей, яка згідно із цим Законом звільнена від обов'язку повідомлення;

10) незначна державна допомога – державна допомога одному суб'єкту господарювання, сукупний розмір якої незалежно від її форми та джерел не перевищує за будь-який трирічний період суму, еквівалентну 200 тисячам євро, визначену за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України, що діяв на останній день фінансового року;

11) неналежно використана державна допомога – державна допомога надана та використана всупереч рішення Уповноваженого органу, або надана без дотримання умов, що встановлюються відповідно до статті 7 цього Закону;

12) нова державна допомога – будь-яка державна допомога, що не є чинною державною допомогою, а також внесення істотних змін до умов надання чинної державної допомоги, які не мають технічного та адміністративного характеру і можуть суттєво вплинути на рішення Уповноваженого органу про допустимість державної допомоги, а також передбачають збільшення обсягу чинної державної допомоги більше ніж на 20 відсотків;

13) отримувач державної допомоги – суб'єкт господарювання, який отримує державну допомогу;

14) повідомлення про нову державну допомогу – інформація щодо програми державної допомоги або індивідуальної державної допомоги, яка є новою або незаконною державною допомогою та подається до Уповноваженого органу для прийняття ним рішення про допустимість державної допомоги;

15) послуги, що становлять загальний економічний інтерес – послуги, які органи державної влади чи органи місцевого самоврядування визначають як такі, що мають особливу важливість для громадян та які не надаються або не можуть надаватися суб'єктами господарювання, які провадять діяльність в ринкових умовах, або надаються за наявності умов, які стосуються, зокрема, вартості, цілі, якості, безперервності, частоти та доступності таких послуг, що відповідає суспільним інтересам, визначеним органами державної влади або органами місцевого самоврядування;

16) програма державної допомоги – нормативно-правовий чи розпорядчий акт, або

сукупність активів, на підставі яких певним категоріям суб'єктів господарювання передбачається надання державної допомоги впродовж певного або невизначеного періоду у визначеному або невизначеному розмірі;

17) ресурси держави – будь-які ресурси незалежно від їх походження, за умови, що до моменту надання їх суб'єктам господарювання вони контролюються державою;

18) суб'єкт господарювання – фізична особа – підприємець чи фізична особа, яка здійснює незалежну професійну діяльність (є самозайнятою особою) або юридична особа незалежно від її форми власності, організаційно-правової форми та джерел фінансування, яка здійснює економічну діяльність;

19) чинна державна допомога – програма державної допомоги чи індивідуальна державна допомога, щодо якої Уповноважений орган прийняв рішення про допустимість такої допомоги.»

в частині другій слова “суб'єкт господарювання”, “органи влади” виключити;

2) Статтю 2 викласти в такій редакції:

«Стаття 2. Принцип недопустимості державної допомоги для конкуренції

1. Державна допомога, яка спотворює або загрожує спотворенням конкуренції, є несумісною з належним виконанням Угоди про асоціацію та є забороненою, якщо інше не встановлено цим Законом та/або міжнародними договорами України у сфері державної допомоги, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.»;

3) Статтю 3 викласти в такій редакції:

«Стаття 3. Сфера застосування Закону

1. Дія цього Закону поширюється на будь-яку державну допомогу, що надається суб'єкту господарювання.

2. Дія цього Закону не поширюється на підтримку:

1) у сфері сільськогосподарського виробництва та рибальства, виробництва зброї і військового спорядження для потреб Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України;

2) господарської діяльності, пов'язаної з інвестуванням в об'єкти інфраструктури, яка доступна на безкоштовній основі, із застосуванням конкурентних процедур закупівель.

3. Дія цього Закону не поширюється на компенсацію за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, за таких умов:

1) суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені договором, регуляторним, чи іншим актом;

2) параметри, на підставі яких розраховується компенсація визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами;

3) розмір компенсації витрат, понесених у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу не є надмірним та не перевищує розмір, необхідний для покриття усіх або частини витрат, понесених внаслідок виконання зобов'язань з надання послуг, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання таких послуг;

4) суб'єкт господарювання, який надає послуги, що становлять загальний економічний інтерес, повинен бути обраний шляхом проведення конкурентної процедури, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг. Якщо така процедура не може бути дотримана, рівень компенсації визначається на основі аналізу витрат, які поніс би інший суб'єкт господарювання за аналогічних умов, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.»;

4) У статті 4:

у назві статті 4 Закону слово «Форми» замінити словом «Надання»;

абзац перший частини першої виключити;

доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Державна допомога вважається наданою з моменту виникнення у отримувача права на отримання такої державної допомоги (наприклад, нормативно-правовий чи розпорядчий акт, угода або настання іншого юридичного факту, з яким пов'язане право на отримання державної допомоги).»;

5) Статтю 5 викласти в такій редакції:

«Стаття 5. Допустима державна допомога

1. Державна допомога є допустимою, якщо:

1) допомога має соціальний характер, кінцевими вигодонабувачами якої є індивідуальні споживачі, за умови, що така допомога надається без дискримінації, пов'язаної з походженням відповідних товарів;

2) надається з метою відшкодування збитків завданих надзвичайними ситуаціями техногенного чи природного характеру, які визначені відповідно до законодавства.»;

б) Статтю 6 викласти в такій редакції:

«Стаття 6. Державна допомога, що може бути визнана допустимою

1. Державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для таких цілей:

1) сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим;

2) сприяння виконанню важливого проекту задля спільного інтересу сторін Угоди про асоціацію або для виправлення значних порушень нормальної роботи в економіці України;

3) сприяння розвитку окремих видів економічної діяльності або окремих галузей економіки, за умови, що така допомога не має несприятливого впливу на умови торгівлі всупереч інтересам сторін міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

4) підтримки та збереження культури та культурної спадщини, якщо така допомога не має несприятливого впливу на умови торгівлі всупереч інтересам сторін міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

5) надання обґрунтованої компенсації витрат за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, якщо така компенсація не відповідає вимогам, передбаченим частиною третьою статті 3 цього Закону;

б) підтримки транспортної галузі або відшкодування витрат, пов'язаних з виконанням певних обов'язків, покладених на органи державної влади або органи місцевого самоврядування.

2. Кабінет Міністрів України визначає критерії оцінки допустимості державної допомоги для цілей, передбачених частиною першою цієї статті, зокрема:

1) для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва;

2) на професійну підготовку працівників;

3) на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць;

- 4) на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання;
- 5) на захист навколишнього природного середовища;
- 6) на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність;
- 7) надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
- 8) на підтримку окремих галузей економіки;
- 9) загальні критерії оцінки допустимості державної допомоги.

3. Кабінет Міністрів України визначає порядок надання державної для окремих форм допомоги, зокрема, гарантій та кредитів.

4. Рішення щодо допустимості державної допомоги приймає Уповноважений орган, керуючись положеннями цього Закону та/або положеннями міжнародних договорів України у сфері державної допомоги, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.»;

7) Статтю 7 викласти в такій редакції:

«Стаття 7. Звільнення від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу

1. Уповноважений орган своїм розпорядженням може встановлювати звільнення від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу для окремих цілей державної допомоги, включаючи незначну державну допомогу, у випадках визначених цим Законом.

2. Розпорядження Уповноваженого органу про звільнення від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу повинно містити умови щодо зобов'язань, пов'язаних з допустимістю державної допомоги.

3. Не допускається звільнення від обов'язку повідомлення надавачів державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання.»;

8) У статті 8:

у пункті 2 частини другої після слів «допустимості державної допомоги» слова «для конкуренції» виключити;

пункт 3 частини другої перед словами «збирання та проведення» доповнити словом та символом «моніторинг»;

пункт 7 частини другої викласти в такій редакції:

«7) визначення:

форм та вимог щодо подання інформації про чинну державну допомогу;

методик формування розподілу державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів, підготовки та оприлюднення офіційної звітності України у сфері державної допомоги;

умов, за яких діяльність суб'єкта господарювання не вважається економічною діяльністю;»

після пункту 8 частини другої доповнити новим пунктом такого змісту:

«9) затвердження власних нормативно-правових актів у формі розпоряджень, з питань, необхідних для виконання цього Закону;»

У зв'язку з цим пункти 9, 10 вважати відповідно пунктами 10, 11;

частину другу доповнити пунктом 12 такого змісту:

«12) запитувати інформацію у заінтересованих та інших осіб, необхідну для прийняття рішення про допустимість державної допомоги.»;

доповнити частиною третьої такого змісту:

«3. Антимонопольний комітет України, як Уповноважений орган, з метою реалізації повноважень, передбачених частиною другою цієї статті, може утворювати адміністративні колегії.

Порядок діяльності адміністративної колегії (колегій) встановлюється відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України». Рішення постійно діючої адміністративної колегії (колегій) приймаються від імені Антимонопольного комітету України.»;

9) У статті 9:

частину першу викласти і такій редакції:

«1. Надавачі державної допомоги подають повідомлення про нову державну допомогу з пропозиціями щодо підготовки проектів законів, інших нормативно-правових та розпорядчих актів, на підставі яких може бути надана державна допомога»

в пункті 3 частини третьої слова «чинних програм державної допомоги» замінити словами «чинної державної допомоги»;

частину другу виключити;

У зв'язку з цим частини третю – десятю вважати відповідно частинами другою – дев'ятою;

частину другу викласти в такій редакції:

«Не подаються повідомлення щодо:

1) категорій державної допомоги, що звільнені від обов'язку повідомлення на підставі статті 7 цього Закону;

2) незначної державної допомоги, якщо вона не стосується безпосередньо підтримки експортних операцій або переважного використання продукції вітчизняного виробництва порівняно з імпортованою продукцією;

3) внесення до чинної державної допомоги змін, які мають технічний та/або адміністративний характер і не можуть суттєво вплинути на рішення Уповноваженого органу про допустимість державної допомоги, а також передбачають збільшення обсягу чинної державної допомоги не більше ніж на 20 відсотків»;

у частині третій після слів «надана лише після» слово «отримання» замінити словом «прийняття»;

в частині п'ятій після слів «достовірну інформацію про» слово «мету» замінити словом «ціль»;

частину сьому викласти в такій редакції:

«7. Суб'єкти законодавчої ініціативи, які не є надавачами державної допомоги, у разі розроблення проекту закону, який передбачає надання державної допомоги, звертається до Уповноваженого органу з метою отримання пропозицій щодо вказаного проекту закону.»;

частину восьму - десяту виключити;

10) У статті 10:

у частині першій:

після слів «допустимість державної допомоги» слова «для конкуренції» виключити;

після слів «Уповноважений орган» слова «протягом 15 днів з дня отримання такого повідомлення» виключити;

у частині другій після слів «допустимість державної допомоги» слова «для конкуренції» виключити;

у пункті 1 частини шостої після слів «нової державної допомоги» слова «для конкуренції» замінити словами «у тому числі шляхом внесення надавачем державної допомоги змін до умов її надання»;

у частині сьомій після слів «нової державної допомоги» слова «для конкуренції» виключити;

11) У статті 11:

у частині першій після слів «недопустимість державної допомоги» та після слів «допустимості державної допомоги» слова «для конкуренції» виключити;

у частині другій після слів «недопустимість державної допомоги» та після слів «допустимості державної допомоги» слова «для конкуренції» виключити;

у частині третій після слів «державної допомоги протягом» слово «двох» замінити словом «п'яти»;

у пункті 2 частини сьомої після слів «нової державної допомоги» слова «для конкуренції» виключити;

у пункті 3 частини сьомої після слів «нової державної допомоги» слова «для конкуренції» виключити;

у пункті 4 частини сьомої після слова «недопустимою» слова «для конкуренції» виключити;

пункт 5 частини сьомої викласти в такій редакції:

«5) припинення та/або повернення незаконної чи неналежно використаної державної допомоги, визнаної недопустимою»;

у частині восьмій після слів «державної допомоги протягом» слово «трьох» замінити словом «десяти»;

у частині дев'ятій після слів «такої допомоги недопустимою» слова «для конкуренції» виключити;

12) У статті 12:

у частині першій після слів «час проведення моніторингу» слово «чинної» виключити;

у частині третій:

після слів «про її допустимість» слова «для конкуренції» виключити;

після слів «державної допомоги протягом» слово «трьох» замінити словом «п'яти»;

у частині четвертій після слів «недопустимість державної допомоги» та після слів «допустимості такої допомоги» слова «для конкуренції» виключити;

у частині сьомій після слів «державної допомоги недопустимою» слова «для конкуренції» виключити;

13) У статті 13:

у частині першій після слів «допустимість такої допомоги» та після слів «або про допустимість» слова «для конкуренції» виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

«Якщо за результатами проведеної перевірки Уповноважений орган має підстави для висновку про недопустимість неналежно використаної державної допомоги або про проведення поглибленого аналізу допустимості такої допомоги, він починає розгляд справи про державну допомогу відповідно до статей 11 і 14 цього Закону»;

14) У статті 14:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Уповноважений орган приймає рішення про повернення незаконної та неналежно використаної державної допомоги у разі визнання її недопустимою. Рішення про повернення такої державної допомоги надсилається надавачеві державної допомоги протягом десяти днів з дня його прийняття. Надавач державної допомоги зобов'язаний вжити необхідних заходів до забезпечення повернення державної допомоги, визнаної недопустимою, її отримувачем відповідно до рішення Уповноваженого органу та повідомити Уповноваженому органу про виконання його рішення у встановлений строк»;

у частині другій:

після слів «Порядок повернення» слово «незаконної» виключити;

після слів «державної допомоги» слова «недопустимої для конкуренції» замінити словами «визнаної недопустимою»;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. У разі невиконання рішення про припинення та/або повернення державної допомоги, визнаної недопустимою, Уповноважений орган звертається до окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, з позовом про визнання відповідного нормативно-правового чи акта індивідуальної дії, на підставі якого надавалася така державна допомога, незаконним та про припинення та/або повернення недопустимої державної допомоги»;

у частині четвертій після слів та символів «орган встановив, що» слово «незаконна» замінити словом «недопустима»;

у частині п'ятій після слів «може вимагати повернення» слово «незаконної» замінити словом «недопустимої»;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. У випадку прийняття рішення про припинення та/або повернення недопустимої державної допомоги, встановлюється та стягується процентна ставка за користування такою державною допомогою в порядку визначеному Кабінетом Міністрів України»;

15) У статті 15:

у частині першій після слів «може вважатися допустимою» слова «для конкуренції» виключити;

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Якщо за результатами проведення аналізу інформації, отриманої від надавача державної допомоги, Уповноважений орган отримує підтвердження того, що чинна державна допомога не є або не може більше вважатися допустимою, він надсилає відповідному надавачеві державної допомоги рекомендації щодо:

1) внесення змін до програми державної допомоги або індивідуальної державної допомоги;

2) запровадження додаткової процедури виконання програми державної допомоги або індивідуальної державної допомоги;

3) припинення виконання програми державної допомоги або індивідуальної державної допомоги.»;

16) У статті 16:

частину першу після слів «чинну державну допомогу» доповнити словами «та незначну державну допомогу»;

у частині другій після слів та символів «числі про ту,» слова «надавачі якої підлягають звільненню» замінити словами «яка звільнена»;

у частині третій після слів та символів «чинну державну допомогу, її» слово «мету» замінити словом «цілі»;

доповнити частиною четвертою наступного змісту:

«4. Надавачі державної допомоги зобов'язані подавати Уповноваженому органу у визначеному ним порядку інформацію про незначну державну допомогу, її цілі, форми, джерела, отримувачів державної допомоги протягом десяти днів з моменту надання такої державної допомоги»;

У зв'язку з цим частини четверту – восьму вважати відповідно частинами п'ятою – дев'ятою;

частину п'яту після слів «подання інформації» доповнити словами та символами «, передбаченої частиною третьою цієї статті.»;

у частині шостій після слів «достовірну інформацію про» слова «чинну державну допомогу» замінити словами та символами «усю державну допомогу, яку вони отримують.»;

частину сьому після слів «про чинну державну допомогу» доповнити словами «або незначну державну допомогу»;

17) У Розділі 9 «Прикінцеві та перехідні положення»:

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3. Програми підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності цим Законом, що не були повідомлені Уповноваженому органу у строк, встановлений пунктом 2 цього Розділу Закону, розглядаються у порядку, встановленому статтею 12 цього Закону, крім частини сьомої статті 12 Закону.»

після пункту 3 доповнити новим пунктом такого змісту:

«4. Програми підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності цим Законом, які не відповідають вимогам, передбаченим цим Законом, мають бути приведені у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом, але не більш як протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом.»

У зв'язку з цим пункти 4, 5 вважати відповідно пунктами 5, 6;

II. Частину першу статті 3 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (Відомості Верховної Ради України, 2001, № 12, ст. 64) після слів «"Про захист від недобросовісної конкуренції"», доповнити словами «"Про державну допомогу суб'єктам господарювання"»,».

III. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

**Голова
Верховної Ради України**

А. Парубій

Ю. Терешчук